

KU LEUVEN



kritisch RADICALISERINGSBELEID

Alexander Van Leuven - Antropoloog
afdeling Preventie en Veiligheid - Stad Mechelen
Interculturalism, Migration and Minorities Research Centre



Componenten kritisch radicaliseringsbeleid

- Concepten
- Problemen
- Onderzoek
- Praktijk

KU LEUVEN



CONCEPTEN

*Waar gaat het over?
Hebben we het over hetzelfde?*

KU LEUVEN



KU LEUVEN



- Hoe spreek je haar aan?
- Sta je ervoor recht in de bus?
- Flirt je?
- Stelt ze je gerust?
- ...

KU LEUVEN

OPDRACHT/KADER

[Wij werden] in het voorjaar van 2013 geconfronteerd met het vertrek van jongeren en jongvolwassenen uit onze steden om te gaan strijden in Syrië [...].”



KU LEUVEN

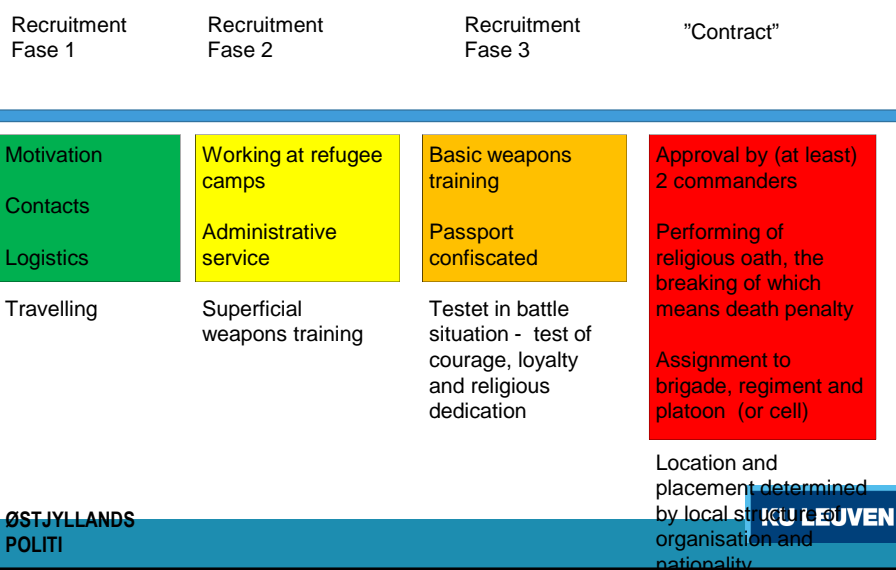
Concepten en probleemstelling

- Syriëstrijder
- Radicalisering



KU LEUVEN

Timeline for recruitment of foreign fighters to Jabhat al-Nusra
 - based on Quilliam Institutes report 'Jabhat al-Nusra – a Strategic Briefing' and talks with families of foreign fighters and returnees from Syria



ØSTJYLLANDS
POLITI

KU LEUVEN



PROBLEMEN

*Waar gaat het over?
Hebben we het over hetzelfde?*

KU LEUVEN



Gebruik je verstand. Lees een krant.

KU LEUVEN

Syriëstrijder

- **CONCEPT**
 - Consecutieve fases
 - Socialisering
 - Elke fase kan de laatste zijn
- **PROBLEMATISERING o.b.v. DIT CONCEPT**
 - Iedereen die naar Syrië gaat neemt, begaat een misdaad
 - Democratische rechtsstaat! (cf. Maarten De Waele in CPS 'Democratische Politie')
- **BELEID/AANPAK o.b.v. DIT CONCEPT**
 - Van Leuven, A. (2015). De 'activering' van de Huurlingenwet als repressiemiddel voor de minderjarige reeds in Syrië strijdende Syriëstrijders. "Le Regard Eloigné", *Tijdschrift voor Jeugd- en Kinderrechten*, 1, 41-47

KU LEUVEN

RADICALISERING: Vigerend discours

- **STATISCH BEGRIP VAN RADICALISERING**
 - Radicalisering als de nieuwe bereidheid tot geweld op basis van een ideologie.
 - Radicalisering als gewelddadige jihad.
- **PROBLEMATISERING o.b.v. DIT BEGRIP**
 - Veiligheid: mogelijke terugkeer als terrorist
 - Sociaal: geweld als inherent aan religie
 - Financieel: verkwist sociaal werk
- **BELEID/AANPAK o.b.v. DIT BEGRIP**
 - Disproportioneel

KU LEUVEN

RADICALISERING: Kritisch discours

- **DYNAMISCH BEGRIP VAN RADICALISERING**
 - Radicalisering als proces van verscherpende identiteiten, o.b.v. frustraties.
 - Radicalisering als democratisch en pedagogisch proces.
- **PROBLEMATISERING o.b.v. DIT BEGRIP**
 - Veiligheid: voor het individu en voor de samenleving
 - Sociaal: maatschappelijke instituties delen in verantwoordelijkheid
 - Financieel: hoe preventiever, hoe goedkoper
- **BELEID/AANPAK o.b.v. DIT BEGRIP**
 - Integrale veiligheid

KU LEUVEN

ONDERZOEK

*Zijn er good practices met deze concepten en hun problemen?
Hoe gaat het er aan toe op het terrein?*

KU LEUVEN

Veldwerk Molenbeek: no go zones?

Vaststellingen:

1. Wederzijds wantrouwen tussen burger en overheid
2. Diaspora gemeenschappen geen alternatief (meer)
3. Afwezige 'providers'
4. 'No go zones' en 'zones à risque' zijn verzekeringstermen
5. Sur le mauvais moment, dans le mauvais lieu
6. De rol van drug- en autozwendel
7. Overlast en criminaliteit zijn leeftijdsgebonden (300 jongeren)
8. Trouwen is de belangrijkste uitweg
9. Mais souvent l'histoire se répète

KU LEUVEN

Veldwerk Mechelen: Syriëgangers?

Vaststellingen:

1. Potentiële vertrekkers
2. Rol online rekrutering, rol fysieke rekrutering
3. Profielen MECHELEN:
 1. Individuele mix van gekende factoren: young man syndrome, maatschappelijke kwetsbaarheid, sterke rechtvaardigheidszin, ...
 2. Rode draad: permanent moeten bewijzen als 'goeie'
4. Sterktes:
 1. ACTIEF sociaal weefsel en unieke islamitische gemeenschappen > sleutelfiguren
 2. Methodisch optimisme > tegen defensief defeatisme (cf. Jurgen Jaspers)
 3. Radicale dialoog cultuur > basis voor communicatie (multi-agency) - vertrouwen!
 4. Gedeelde Mechelse identiteit > vis-à-vis verwarring in inburgeringsdiscours
 5. Gemeentebestuur speel daar al tien jaar op in

KU LEUVEN

THEORETISCH KADER

- **CONTRACTDENKEN**
 - Du contract social (Jean-Jacques Rousseau)
 - Broken Social Contract (Loïc Wacquant, 2008, Paria's van de stad)
- **MARGINALISERING**
 - Identiteitsontwikkeling en frustraties (Amy-Jane Gielen, 2008, Radicalisering en identiteit)
 - Vervreemding (Frank Buijs, Froukje Demant & Atef Hamdy, 2006, Strijders van eigen bodem)
- **CRIMINALISERING**
 - Mafia-achtige organisaties (Johan Leman, 1987, From Challenging Culture to Challenged Culture): drugs, autozwendel, geweld, ...
 - Toevalstreffer (Amy-Jane Gielen, op. cit.)

KU LEUVEN

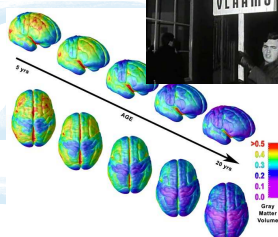
SYNTHESE: HET MECHELS MODEL

NORM HALEND			NIET NORM HALEND		
RADICALISERINGSPROCES					
IDENTITEITS-VORMING	(MAATSCHAPPELIJKE) FRUSTRATIES BIJ IDENT.VORMING	KRITIEK MOMENT VERVREEMDING (& kleine criminaliteit)	REKRUTERING	GEWELD	REÏNTEGRATIE
1	2	3	4	5	6
PROACTIEF	PREVENTIEF		REACTIEF	RE-PRESSIEF	CURATIEF
VEILIGHEIDSKETEN					
MIDDENVELD					
OPVOEDING – ONDERWIJS – OMGEVING – SOCIAAL WERK – STEUNPUNTEN					

KU LEUVEN

Normale radicalisering

- Democratisch en pedagogisch



It's Time to Move!



KU LEUVEN

Dierenrechten radicalisering

1. Diplomatische lobbygroepen
2. Greenpeace
3. Sea Sheapards
4. Animal Liberation Front
5. Voluntary Human Extermination Movements



KU LEUVEN



PRAKTIJK

*Wat verschil bij “falende” instituties?
Wat maakt een aanpak succesvoller
dan de vorige?*

KU LEUVEN

Positieve identiteit en Maatschappijvorming

1. Casewerk
 1. Aanmelding: vervreemding
 2. Verheldering vraag / consult
 3. Fase bepalen: I-II-IV-V
 4. Laatste/eerste sleutelfiguur (theoloog?)
 5. Insluiting: Gezin, School/Werk, Vereniging, Zorg
 6. LIVC?
 7. Alternative instituties
2. Projectwerk
 1. Voorrecht of onrecht?/Radicalisering als jasje/ casetraining/ vorming islam leerkrachten
 2. Weerbaarheid
 3. School: Onderwijsassistent, netwerk leerlingbegeleiding, ...
 4. Gezin: Duurzame toeleiding moeders opvoedingswinkel, ...
 5. Vrije tijd: Mobiele boxclub, video montage, jeugdwerk, ...
 6. ...

KU LEUVEN

HET SUCCES VAN THAI BOX

1. Uitlaatklep?

2. Methodiek

1. Discipline
2. Persoonlijke groei/succes
3. Sociale erkenning (institutie!)
4. The Social Logic of Sparring (Loïc Wacquant - Body & Soul)

3. Beperkingen

1. Bereidheid
2. Competitie gericht

KU LEUVEN

RADICALISERING VERVREEMDING EN RECRUTERING VOORKOMEN

- **Betrokkenheid “Samenlevingsniveau IV”**
- **Radicalisering als appelsien**
- **Pragmatisch/Sociaal**
- **Vertrouwen op wettelijk kader/gebruik bestaande procedures**
- **Dialogoog/“ask it the boy/girl”**
- **Gebruik netwerken van sociale instituties en versterk ze**

KU LEUVEN